

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobce: **P. P.**
zastoupený advokátkou Mgr. Evou Láskovou
sídlem Heršpická 813/5, Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo nám. 3, Brno

za účasti osob zúčastněných na řízení:

1. Bc. Z. D.
2. CETIN a.s., IČO: 04084063
sídlem Českomoravská 2510/19, Libeň, Praha 9

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2024, č. j. JMK 30032/2024, o návrhu na vydání předběžného opatření,

takto:

- I. Návrh na vydání předběžného opatření se zamítá.
- II. Žalobce je povinen ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto usnesení zaplatit České republice – Krajskému soudu v Brně soudní poplatek za návrh na vydání předběžného opatření ve výši 1 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Obecní úřad Střelice (dále jen „stavební úřad“) vydal ve společném územním a stavebním řízení podle § 94p odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 403/2020 Sb. (dále jen „stavební zákon“) rozhodnutí ze dne 21. 2. 2023 č. j. STRE-945/2023-SU (dále jen „společné povolení“), kterým na návrh první osoby zúčastněné na řízení (dále jen „stavebník“) schválil stavební záměr označený jako „*novostavba RD*“ na pozemcích parc. č. XA, XB, XC, XD, 5XE v katastrálním území X (dále jen „novostavba RD“).
2. Žalobce je vlastníkem pozemku sousedícího se stavebním pozemkem. Na jeho pozemku stojí rodinný dům, který obývá. Novostavba má těsně přiléhat ke štítové zdi žalobcova rodinného domu, čímž by vznikla souvislá zástavba tří řadových rodinných domů.
3. Žalobce podal proti společnému povolení odvolání, o němž žalovaný rozhodl v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“). Výrokem I společný souhlas změnil, pokud jde o popis stavby ve výroku I společného povolení. Výroky II a III napadeného rozhodnutí žalovaný ve zbytku žalobcovo odvolání zamítl a společné povolení potvrdil.

4. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.
5. Soud na návrh žalobce usnesením ze dne 16. 1. 2025, čj. 30 A 36/2024-181, přiznal žalobě proti rozhodnutí odkladný účinek. Usnesení nabylo právní moci dne 16. 1. 2025. Na základě předložených odborných vyjádření a fotodokumentace má soud za osvědčené, že dilatace mezi základy stavby a žalobcova domu nebyla technicky řádně provedena a její absence může vyvolat poruchy statiky žalobcova domu. Hrozící narušení statiky domu soud považoval za dostatečně závažný důvod opodstatňující přiznání odkladného účinku žalobě.
6. Žalobce dne 13. 2. 2025 podal návrh na vydání předběžného opatření, který upřesnil dne 16. 2. 2025. Navrhuje, aby soud uložil stavebníkovi nepokračovat ve stavebních a jiných pracích na stavbě novostavby RD. Návrh odůvodňuje tím, že se stavebník neřídí usnesením soudu o odkladném účinku žaloby a pokračuje ve provádění stavebních prací, což doložil fotodokumentací. Žalobce uvádí, že dne 3. 2. 2025 informoval o pokračování stavebních prací stavební úřad, který do dne podání návrhu na vydání předběžného opatření nereagoval. Vzhledem k tomu, že žalobce nemá jiný prostředek ochrany a je zcela na stavebním úřadu, zda řízení *ex officio* zahájí, nelze dle jeho názoru podání návrhu na vydání předběžného opatření podmínit bezvýsledným využitím prostředků před správními orgány. Stavebník svým jednáním přispívá ke zhoršení následků chybějící dilatace, zhoršuje možnost zhojení nesprávného postupu při výstavbě. Tím, že stavebník pokračuje v práci, vzniká tlak v místě chybějící dilatace. Tímto dle žalobce dochází k prohloubení vážné újmy týkající se poškození nemovité věci žalobce.
7. Stavebník navrhl zamítnutí návrhu. Uvedl, že po právní moci usnesení o přiznání odkladného účinku žalobě, byly na novostavbě RD prováděny pouze stavební práce v podobě zakonzervování stavby. V rámci zajištění ochrany stavby před poškozením a zajištění bezpečnosti byla zaizolována plochá střecha v části domu, aby nedocházelo k prosakování vody. Toto opatření bylo provedeno v souladu s požadavky na zakonzervování stavby podle zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona, ve znění pozdějších předpisů, který stanovuje podmínky pro udržování a zabezpečení stavby při jejím pozastavení. Stavebník požádal o konzultaci stavební úřad. Ta proběhla dne 30. 1. 2025 přímo na stavbě z důvodu zjištění stávajícího stavu stavby. Po doporučení stavebního úřadu došlo následně dne 3. 2. 2025 k izolaci střechy jako opatření proti poškození majetku vzhledem k vlivu nepříznivého počasí. Zakonzervování stavby je nezbytné pro minimalizaci rizik spojených s pozastavením stavebních prací. Stavebník ohledně žalobcem předložených fotografií sdělil, že tyto ukazují pouze provádění izolace střechy z důvodu zabezpečení stavby. V žádných dalších pracích se nepokračuje.
8. Stavební úřad dne 25. 2. 2025 soudu sdělil, že na základě místního šetření konaného dne 30. 1. 2025 za účasti stavebníka, statika Ing. P. Š. a stavebního dozoru R. K. bylo dohodnuto zabezpečení novostavby RD a provedení chybějící hydroizolace na stavbě, aby nedocházelo k zatékání do nosných konstrukcí a nevratnému porušování stavebního materiálu vlivem klimatických podmínek. Jedná se o běžný úkon při rozhodnutích o zastavení stavebních prací. Žádné jiné stavební práce nebyly a nejsou prováděny.
9. Soud dospěl k závěru, že návrh není důvodný.

10. Podle § 73 odst. 2 a 3 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Přiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.
11. Podle § 38 s. ř. s., byl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat. K návrhu na předběžné opatření si soud podle potřeby vyžádá vyjádření ostatních účastníků. O návrhu na předběžné opatření rozhodne soud bez zbytečného odkladu; není-li tu nebezpečí z prodlení, rozhodne do 30 dnů od jeho podání. Usnesení o návrhu na předběžné opatření musí být vždy odůvodněno. Soud může rozhodnutí o předběžném opatření zrušit nebo změnit, změní-li se poměry, a to i bez návrhu. Předběžné opatření zaniká nejpozději dnem, kdy se rozhodnutí soudu, jímž se řízení končí, stalo vykonatelným.
12. Instituty přiznání odkladného účinku žaloby a vydání předběžného opatření mají mimořádný a dočasný charakter, kdy v případě vyhovění návrhu soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé prolamuje právní účinky pravomocného rozhodnutí správního orgánu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku či nařízení předběžného opatření je proto vyhrazeno pro ojedinělé případy.
13. Do novely s. ř. s. provedené zákonem č. [303/2011 Sb.](#) ustanovení § 38 odst. 3 návrh na vydání předběžného opatření nepřipouštělo tehdy, pokud bylo možno návrhu na zahájení řízení přiznat odkladný účinek nebo nastával-li tento účinek ze zákona. Nejvyšší správní soud nicméně dovodil, že i v těchto případech lze o vydání předběžného opatření uvažovat. Bude tomu tak tehdy, pokud přiznání odkladného účinku nebude postačovat k tomu, aby účel soudního řízení (tímto účelem je zamezení správní nezákonnosti, došlo-li k ní, resp. konstatování, že k ní nedošlo) nebyl zmařen nevratnými následky stavu věcí, vytvořeného rozhodnutím, zásahem či nečinností správního orgánu, jež jsou vlastním předmětem řízení před soudem (usnesení NSS ze dne 24. 5. 2006, čj. Na 112/2006-37, č. 910/2006 Sb. NSS). S účinností od 1. 1. 2012 již vydání předběžného opatření není takto omezeno a lze je vydat nezávisle na tom, zda ve věci je či není možné přiznat návrhu odkladný účinek, případně nastává-li tento ze zákona.
14. V předmětné věci se žalobce domáhá návrhem na nařízení předběžného opatření *de facto* toho, aby stavebník postupoval v souladu s usnesením o přiznání odkladného účinku žalobě, v jehož důsledku ztratilo napadené rozhodnutí a společné povolení po dobu řízení před soudem své účinky. Pokud soud přiznal odkladný účinek žalobě, kterou žalobce požaduje zrušení rozhodnutí o schválení stavebního záměru, pak účinkem přiznání odkladného účinku je nemožnost stavebníka pokračovat ve stavbě do doby rozhodnutí ve věci samé (*do rozhodnutí soudu o věci samé se pozastavují účinky napadeného rozhodnutí ve spojení s účinky prvoinstančního rozhodnutí*). Stejného cíle (nepokračování ve stavebních pracích) se snaží žalobce dosáhnout i nařízením předběžného opatření.
15. Primárním účelem předběžného opatření není řešení případného nerespektování rozhodnutí soudu o přiznání odkladného účinku žalobě. Soud v posuzované věci nemá ani postavení orgánu dozorcí nad stavebníkem a kontrolujícího provádění jeho stavby v souladu se

stavebním povolením, popř. rozhodnutím soudu. Stavební zákon totiž svěřuje kontrolu nad dodržováním stavební kázně primárně do rukou stavebních úřadů.

16. Podle § 291 zákona č. 283/2021 Sb., stavebního zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), *stavební úřady kontrolují plnění povinností vyplývajících z tohoto zákona, jiných právních předpisů v mezích jejich působnosti a z rozhodnutí a opatření obecné povahy vydaných podle tohoto zákona.*
17. Podle § 292 stavebního zákona *stavební úřad provádí kontrolu za účelem zajištění ochrany veřejných zájmů chráněných tímto zákonem. Na podnět dotčeného orgánu zahájí stavební úřad kontrolu vždy. Obsahuje-li povolení záměru podmínky k ochraně veřejných zájmů stanovené na základě vyjádření nebo závazného stanoviska dotčeného orgánu, je dotčený orgán příslušný ke kontrole jejich dodržování; stavební úřad poskytne součinnost potřebnou ke kontrole těchto podmínek (odst. 1). Stavební úřad může v rámci kontroly ústně vyzvat kontrolovanou osobu k odstranění zjištěných nedostatků a stanovit jí k tomu přiměřenou lhůtu, což zaznamená v protokolu. Nebudou-li nedostatky odstraněny ve stanovené lhůtě, postupuje stavební úřad podle § 294 nebo 295. Výzva obsahuje poučení o následcích spojených s neodstraněním zjištěných nedostatků (odst. 4).*
18. Jak již bylo výše uvedeno smyslem a účelem předběžného opatření je zatímní úprava poměrů účastníků, případně třetích osob po dobu řízení před soudem, a to z důvodu zabránění hrozící vážné újmě. K mezitímní úpravě poměrů lze přistoupit jen ve výjimečných případech, a sice hrozí-li pokračováním dosavadního stavu věcí nebo naopak jejich změnou vážná újma. Vážnou újmu se rozumí takový zásah do právní sféry (resp. pokyn či donucení s obdobnými důsledky) účastníka řízení, který je natolik zásadní, že po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby jej či jeho bezprostřední důsledky snášel (nebo dokonce nevratně navždy snesl), přičemž rozhodnutí o věci samé by již pro takového účastníka řízení nemělo přílišného (nebo dokonce žádného) smyslu.
19. Soud nevylučuje, že by v krajních situacích mohlo nerespektování usnesení o přiznání odkladného účinku žalobě (směřující proti stavebnímu povolení nebo obdobnému rozhodnutí či opatření stavebního úřadu) přerůst s ohledem na konkrétní okolnosti případu v natolik závažný zásah do práv účastníka řízení, že by byl naplněn důvod nařízení předběžného opatření soudem. O takovou situaci by mohlo teoreticky jít tehdy, pokud by stavebník nerespektováním přiznaného odkladného účinku žalobě (pokračováním ve stavbě) podstatně prohluboval hrozící újmu, k jejímuž odvrácení byl žalobě přiznán odkladný účinek, což by samo o sobě vyvolávalo další vážnou újmu, a pokud by současně zůstal nečinný i příslušný stavební úřad, jemuž zákon svěřuje kontrolní pravomoc nad stavební činností.
20. Primárním předpokladem k tomu, aby se soud v obdobné situaci návrhem na nařízení předběžného opatření vůbec zabýval, je tedy bezvýsledné vyčerpání podnětu k provedení stavební kontroly. Jinými slovy, účastník řízení navrhuje nařízení předběžného opatření by se tedy v obdobných situacích jako v projednávané věci měl primárně obrátit na stavební úřad s podnětem k provedení stavební kontroly. To ostatně odpovídá i principu subsidiarity, na němž je vystavěno správní soudnictví (§ 5 s. ř. s.). Teprve v případě, že je takový podnět zůstal bezúspěšný a stavební úřad zůstane bezdůvodně nečinný, může přicházet do úvahy podání návrhu na nařízení předběžného opatření soudem.

21. Soud při rozhodování o předběžném opatření podle § 38 s. ř. s. vychází v první řadě z tvrzení toho, kdo vydání předběžného opatření navrhuje (zde žalobce), a z obsahu listin, které má k dispozici (především těch, které ten, kdo vydání předběžného opatření navrhuje, sám k takovému návrhu předložil). Způsob, kterým soud předběžným opatřením zatímně upraví poměry účastníků, přitom musí být obecně citlivý a musí odpovídat povaze vztahů mezi účastníky a povaze důsledků, kterým má předběžné opatření zabránit.
22. V projednávaném případě žalobce doložil, že se dne 3. 2. 2025 obrátil na stavební úřad s podnětem k vydání opatření vedoucích k okamžitému zastavení stavebních prací. Z předložených listin ani z vyjádření stavebního úřadu a stavebníka neplyne, že by stavební úřad před podáním návrhu soudu (dne 13. 2. 2025) jakkoliv reagoval. Z předložených fotografií je seznatelné pokrývání střech novostavby RD hydroizolační folií. Tuto skutečnost potvrzují i vyjádření stavebníka a stavebního úřadu. Stavební úřad provedl dne 30. 1. 2025 místní šetření, na základě kterého uzavřel, že na stavbě novostavby RD nedochází k dalším stavebním pracím, ale jen k zakonzervování a zabezpečení stavby.
23. Podle § 295 odst. 1 písm. b) bod 8 stavebního zákona, *je-li to nezbytné k ochraně zákonem chráněného veřejného zájmu, stavební úřad může i bez provedené kontroly nařídít opatření k nápravě, které spočívá v povinnosti provést nezbytné úpravy stavby, zejména zakonzervování rozestavěné stavby, jejíž provádění bylo přerušeno.*
24. V daném případě sice stavební úřad provedení konzervace rozestavěné stavby nenařídil, účel prováděných prací je ale shodný. Smyslem konzervace stavby při jejím přerušení je **zachování bezpečnosti a ochrana stavby před poškozením**. To zahrnuje opatření, která zajistí, že nedojde k degradaci materiálů, narušení konstrukce nebo jiným škodám, které by mohly vzniknout v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek nebo jiných vnějších vlivů. Konzervace zahrnuje opatření, která zajistí, že stavba zůstane v bezpečném a stabilním stavu, než budou práce pokračovat. To může zahrnovat například:
- **Ochranu proti povětrnostním vlivům:** Stavba je chráněna před deštěm, sněhem, mrazem a jinými nepříznivými povětrnostními podmínkami, které by mohly poškodit materiály (např. beton, zdivo, izolace).
 - **Stabilizaci konstrukce:** Zajištění, aby nebyla narušena stabilita stavby. To může zahrnovat například dodatečné podepření nebo uzamčení některých konstrukčních částí.
 - **Ochranu proti vandalismu nebo krádeži:** Na stavbě se často nacházejí cenné materiály nebo zařízení, které mohou být cílem krádeží nebo vandalismu. Konzervace zahrnuje i opatření proti těmto hrozbám.
 - **Zajištění správné údržby a kontroly:** Během přerušení prací je důležité pravidelně kontrolovat stav stavby, aby se předešlo zhoršení podmínek, například vznikem trhlin, hniloby nebo jiných problémů.
25. Soud dospěl k závěru, že v daném případě nebyly splněny zákonem stanovené podmínky pro nařízení předběžného opatření, jelikož poměry účastníků již byly v dané věci upraveny přiznáním odkladného účinku žaloby a dále nebyla naplněna podmínka další hrozící vážné újmy, která by měla být žalobci způsobena aktuálními pracemi stavebníka. Z doložených fotografií, stanovisek stavebníka a stavebního úřadu lze dovodit, že v současné době stavebník nepokračuje ve stavebních pracích, nepokračuje v budování novostavby RD.

Stavebník provedl pouze konzervační práce za účelem ochrany stavby před znehodnocením a poškozením. Jde o zcela legitimní postup jehož účelem je zabránění případným škodám. Žalobce neosvědčil, že by stavebník prováděl jiné než konzervační práce anebo, že by tyto konzervační práce (spočívajících v položení hydroizolace) vedly ke způsobení vážné újmy na nemovité věci žalobce.

26. Soud proto návrh na nařízení předběžného opatření zamítl.
27. Podle § 4 odst. 1 písm. h) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) vzniká poplatková povinnost jejím uložením v souvislosti s rozhodnutím soudu o návrhu na nařízení předběžného opatření. Návrh na nařízení předběžného opatření je dle položky 5 Sazebníku soudních poplatků zpoplatněn částkou 1 000 Kč. Soud uložil žalobci v souladu s § 7 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích uhradit soudní poplatek ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto usnesení.
28. Soudní poplatek lze zaplatit bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 5720621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol pro identifikaci platby je: **3033003624**. Do avíza (zprávy pro příjemce) platby je třeba uvést spisovou značku věci specifikovanou v pravém horním rohu tohoto usnesení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí není opravný prostředek přípustný [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].
Nebude-li soudní poplatek uhrazen řádně a včas, bude pohledávka předána k vymáhání
celnímu úřadu.

Brno 6. března 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu